

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Onvs Ecclesiae. In hoc libro ... admiranda quædam ac
planè obstupenda, de septem ec-
clesiæ statibus,
abusibus quoq[ue] grauissimis, & futuris eiusdem
calamitatibus ex sanctor[um] pro-
phetijs & ...**

Pürstinger, Berthold

Coloniæ, 1531

VD16 ZV 12498

De triplici statu totius mundi, ac de coena na dei tripharia. Cap. 67

urn:nbn:de:hbz:466:1-29969

DE TRIPLICI STATV TOTIVS MVNDI, &c.

gis explicatio, sic in secundo mundi statu, id est, tempore gratiæ & noui testamenti, magis ac magis illuminat, & explicat Christiana veritas: ergo in tertio mundi statu, id est, à secundo Christi aduentu vsq; ad finem mundi, per influentiã spiritus sancti scriptura sacra apertissime patebit. Nam sicut nouũ testamentũ est porta veteris testamenti, sic iste status spiritus sancti est generalis porta vtriusq; testamenti: quia huc sequetur octauus status qui est gloriæ sempiternæ

XI § Demũ in illo septimo statu finiet carnalis ecclesia, quæ prius maxime in presentibus quinto & sexto statibus carnalitate terranæ vitæ secuta, tunc spiritualitè sequet vitã, in qua summe proficiet ecclesia. Siquidẽ Iudæi & omnes tribus Israel vnã cum cæteris gentibus totius terræ: orbis ad fidẽ Christi conuertent: Teste Apostolo, dicente: Cæcitas ex parte cõtingit in Israel, donec plenitudo gentiũ intraret, & sic omnis Israel saluus fiet, sicut scriptũ est: Veniet ex Syon qui eripiat & auertat impietate ab Iacob. Et alibi ad Israel scriptura inquit: Nouissimo autẽ tpe reuertetis ad dñm deũ tuũ & audies vocẽ eius. Tunc quoq; scdm Augustinũ effectuali ter cõplebitur p̄coniuũ hoc: In omnẽ terrã exiuit sonus eorũ & c. Et vbiq; prædicatũ fuerit hoc euangeliũ in vniuerso mũdo, vbi Chrus subiugit: Et tunc veniet cõsummatio: Quæ in huiuscemodi septimo statu apparebit, & quã Psalmista præuidit, dicens: omnis consummationis vni finem.

XII § Porro omnis ecclesiæ status pro hominũ fragilitate passus est defectum: amplior vtiq; numerus malorũ fuit q̄ bonorũ in statibus singulis, quoniã stultorũ infinitus est numerus. In ipso autẽ statu pacifico præsumit fore ampliorẽ seu validiorẽ bonorũ, quã malorũ multitudinẽ seu potentia potissime respectu quinti & sexti status Babylonicæ meretricis, quæ in adulterijs alijsve maleficijs iactabat se esse sponsam & vxorẽ agni. Sed sponsus deus nõ gaudet sup tali spõsa, quia oblita est ornamenti sui, & fasciæ pectoralis suæ, ac in domo dei fecit scelera multa, nec non adulterino coitu iuncta est peruersitatibus mystici Antichristi. Tempore tandẽ magni Antichristi ipsa ecclesia magis erit in summo malitiæ præcipitio, vnde grauissimo lapsu funditus ruet. In septimo tamẽ statu restaurata vltimis pace & tranquillitate fruet, ligato Satana: Qui interim ad modicũ tps rursus soluet cũ crudelitate acerbiori. Nam cũ apertũ esset septimũ sigillũ, factũ est silentiũ in celo, id est in ecclesia militate, quasi media hora, qua repentina pacis interruptio significat p̄ Gog patrãda. De hoc septimo ecclesiæ statu plura dicentur infra. Nota, hic status specialiter nũcupat septimus ecclesiæ status, sed generaliter totius mundi est tertius status. Gerit em̄ imaginẽ spiritus sancti & futuræ beatitudinis sempiternæ. Ideo eiusdem mundi triplex status hic describendus est.

De triplici statu totius mundi, & de cœna dei triplici.
Capitulum LXVII.

Coloff. 1
Hiere. 31
Psal. 75
Iohã. 17.
Apo. 4
Matth. 26
Roma. 6

Generalis status & cõfusus vniuersi mundi triphariam partitur, & quilibet status vno Christi aduentu, & cũ vna eius cœna concludit: Mundus em̄ in primogenita dei imagine conditus est, imago dei patris & filij & spiritus sancti. Primus mundi status censet esse dei patris, cuius sola persona à mundi creatione vsq; ad nouũ testamentũ innotuit in Israel, cui dñs factus est pater, quia notus in Iudæa deus, quem mũdus non cognouit. Fuit autẽ iste status primus t̄pibus legis naturalis & scriptæ, quibus t̄poribus successiue claruerunt duodecim patriarchæ, totidemq; prophetæ tanquã viginti quatuor seniores. In eodem quoq; primo generali statu transferunt sex primæ ætates vsq; ad finem veteris testamenti, quod conclusum & adimpletum est cũ primo Christi aduentu, nec nõ cũ prima cœna, quã Christus cum suis discipulis celebrauit in grãm redẽptionis. Et non dicit prandiu, sed cœna passionis, quia postq̄ semel passus est, non ite; patiet, iam non moritur, mors illi vltra non dominabitur.

I § Primus itaq; mundi status, id est, vetus testamentum finitur, ac secundus generalis status, id est, nouum testamentum inchoatur in illa prima Christi cœna, quæ appellatur redẽptionis. Ad eam utpote ad fidem catholicã, nos inuitat dñs per suos seruos. Est autem figurata quando rex Darius fecit cœnam magnam omnibus suis subditis, qui cum manducaissent, tunc rex ascēdit in cubiculo suo, id est, in hōma

Roma. 11
Esa. 59. ad fi.
Deute. 4. & ca. 30.
Augusti. ad Esichium
Psal. 118.
Mat. 26.
Psal. 118. li. 1
tera Lame.
Ecci. 1
Apo. 21.
Esa. 62
Hiere. 2. & 11

§. c. 35. i. pr.
§. ca. 9. in fi.
& §. c. 70 § 7
§. c. 61. §. 9 et
§. c. 67. §. 4.
§. c. 68. §. 11.
& §. 15. in fi.
Aliter, §. c. 10. §. 3.
§. c. 62. §. 12
& §. c. 70. §. 2
§. c. 60. §. 8.
§. c. 59. §. 3
§. c. 60. §. 4
& §. c. 17 § 4
§. c. 62. §. 9
§. c. 50. §. 8.
§. c. 46. §. 12
§. c. 60. §. 8.
in fine & §. c. 67. in fine.
§. c. 61. §. 15.
& §. c. 98. §. 6
§. c. 69. p. 10.
§. eo. §. 3. in fine
§. c. 67. p. 10.

in humanitate vbi cubauit deitas, ascendit ad crucē, & dormiuit ac soporatus est moriendo, & expergit factus resurgendo. Hinc in Iohanne scribitur. Cœna scilicet prima facta surgit Christus a cœna, utpote a morte suscitatus. Nondū autem venit Iesus vt renouet vel vt iudicet, sed vt saluificet mundum. Propterea respondit, desiderio desiderauit hoc pascha māducare vobiscū aſq̄ patiar. Dico em̄ vobis, q̄a ex hoc māducabo illud donec impleatur in regno dei, quasi dicat, quando in ecclesia militāte aduenerit plenitudo gētium, tūc alteram celebrabo cœnā, iudicando seu reformando ecclesiā peruersam. Hæc erit secūda cœna, quā Christus celebrabit in fine secūdi status mūdi.

II § Et sicut primus mūdi status includit sex ætates, ita secūdus status currit per sex ecclesiæ tēporē, utpote à primo statu apostolorū vsq̄ ad finē sexti status, id est, vsq̄ ad interitū magni Antichristi. Præterea idem secūdus mūdi status cœsetur esse dei filij, cuius persona incepit mūdo innotescere tēpore noui testamēti. Hinc saluator inquit: Nūc clarificatus est filius hominis, vos videtis me quā ego viuo, in illo die vos cognoscetis, quia ego sum in patre meo. In tertio tādē statu Christus hominibus magis innotescet. Rursus quemadmodū primus mūdi status dicitur legis ita iste secūdus est gratiæ, in eo em̄ clarēt apostoli, martyres, doctores, Anochoritæ, Confessores aliq̄ electi tāquam seniores, quibus apud deū intercedentibus plurimum gratiæ sortitur ecclesia militans. Concluditur autem huiusmodi status secūdus cum secunda dei cœna. Quam quidem dominicam cœnam iam non est manducare, sed post Christi secundum aduentum eam manducabunt electi. De quibus in Apocalypsi: Beati qui ad cœnam nuptiarū agni vocati sunt, scilicet ad gratiā renouationis, quando Christi secūdus aduentus illustrabitur, tunc em̄ iudicium & renouatio erit ecclesiæ & princeps huius mundi, scilicet Antichristus & diabolus eicietur foras.

III § Tertius deinceps mūdi status (qui vocat̄ p̄fectionis) incipiet post Antichristū, utpote à p̄dicatione Enoch & Helix ac à dicta Christi secūda cœna, seu aduentu sc̄do, & decurret p̄ septimū ecclesiæ statū, durabitq̄ vsq̄ ad extremū iudiciū. Et secundū Bernardū est illud conuiuiū, de quo infra dicit. Idem quippe tertius mūdi status attribuitur personæ spūs sancti, qui à patre & filio cōcorditer spiratur. Et proprie est spiritus veritatis, qui cū venerit, docebit homines omnē veritatem. Quam hic mundus in secundo suo statu non potest accipere, quia nō videt spiritum sanctum nec scit eum, quoniam animalis homo mundum diligēs non percipit ea quæ sunt spiritus dei. Ab electis autem spiritus sanctus cerni potest. Nam saluator ait: Ego rogabo patrem & aliū aduocatū dabo vobis, vt meneat vobiscum in æternū. Talis forsitan intellectus visio apprehēdetur in tertio mūdi statu, quia tūc clarius quā nūc aperietur veritas, qua hominēs imbuti filium magis intelligent ac spiritū sanctū facilius accipiēt & videbūt atq̄ cognoscant. Hinc in euangelio subiūgitur, vos autē, utpote electi in tertio generali statu futuri, cognoscetis eum scilicet spiritū sanctū, quia apud vos manebit & in vobis erit, quasi diceret, tum persona, tū & opera eiusdē spiritus sancti manifestius clarescēt. Siquidē veniet hora, quādo nō in similitudinibus, sed manifeste de patre nūtiabit vobis Christus. Tūc em̄ incipiet regnū dei & clare splēdescet intelligentia sacrarū scripturarū, vt supra notatū est.

III § In ipso tertio mūdi statu Iudæi omēs fide verē imbuētur, ait em̄ dominus: In tēpore illo ero deus vniuersis cognationibus Israel, & ipsi erūt mihi in populum, vnde saluator facta cœna deposuit vestimēta sua, id est priorē assumptam infirmitatem carnalem, & præcinxit se lintheo, id est, eadē carne immortalī. Et postq̄ lauit pedes discipulorū, accepit vestimēta sua, id est, filios Israel (quos antea fide nudos deposuit) in fine seculi ites fide indutos reassumet. Præterea totus vniuersi orbis populus ad deū conuertetur. Quæ erit vltima cōuersio, in qua per masticationem scripturarū mortificabitur & deuorabitur carnalis vita vt spiritalis viuificetur. Ideo nūcupatur cœna magna dei, quoniam angelus stans in fore clamat dicēs omnibus auibis, id est cōtemplatiuis, qui volāt per medium cœli. Venite & congregamini ad cœnā magnā, vt manducetis carnes regū & fortium & equorū

Psal. 3
Iohan. 15
Iohā. 12. & 3
Luca. 22

Iohā. 13. 14

Apoca. 4

1. Cor. 12

Apoc. 16

Iohan. 12

Aug. 7. de
tri.

Iohan. 16

Iohan. 14

1. Cor. 2
Aug. 1. de trīn.
8.

Iohan. 14

Iohan. 14

Iohan. 16

Here. 31

Iohan. 13

Apoca. 19

ſ. c. 64. §. 7.

ſ. c. 62. §. 4

& ſ. c. 60. §. 2.

ſ. c. 60. i. prin

ſ. c. 62. pr.

& ſ. c. 65. §. 5

ſ. c. 61. §. 11.

in fi.

ſ. c. 63. §. 3. & ſ.

c. 68. in fine.

ſ. c. 57. §. 9

ſ. c. 60. §. 6

ſ. c. 70. §. 4

ſ. c. 19. §. 15

& ſ. c. 52. §.

16. & ſ. c. 60. d.

ſ. 1.

ſ. c. 61. §. 11.

in prin

ſ. c. 17. §. 1.

ſ. c. 60. §. 2.

in prin.

ſ. c. 69. §. 6.

ſ. c. 61. §. 2.

ſ. c. 66. §. 9.

in prin

ſ. c. 64. §. 1.

ſ. c. 66. §. 9.

ſ. c. 60. §. 2

ſ. c. 66. §. 9.

ſ. c. 66. §. 11.

& ſ. c. 68. §. 6

ſ. c. 66. §. 9.

ſ. c. 66. §. 8

ſ. c. 66. §. 11.

ſ. c. 66. §. 11.

ſ. c. 66. §. 11.

ſ. c. 66. §. 11.

ſ. c. 66. §. 11.

ſ. c. 66. §. 11.

ſ. c. 66. §. 11.

ſ. c. 66. §. 11.

ſ. c. 66. §. 11.

ſ. c. 66. §. 11.

ſ. c. 66. §. 11.

ſ. c. 66. §. 11.

ſ. c. 66. §. 11.

ſ. c. 66. §. 11.

ſ. c. 66. §. 11.

ſ. c. 66. §. 11.

ſ. c. 66. §. 11.

ſ. c. 66. §. 11.

ſ. c. 66. §. 11.

ſ. c. 66. §. 11.

ſ. c. 66. §. 11.

ſ. c. 66. §. 11.

ſ. c. 66. §. 11.

ſ. c. 66. §. 11.

ſ. c. 66. §. 11.

ſ. c. 66. §. 11.

ſ. c. 66. §. 11.

ſ. c. 66. §. 11.

ſ. c. 66. §. 11.

ſ. c. 66. §. 11.

ſ. c. 66. §. 11.

ſ. c. 66. §. 11.

ſ. c. 66. §. 11.

DE GOG ET DE DECEM TRIBVVS ISRAEL.

- & equorum & carnes omnium. Per hoc significatur, q̄ reges & omnes maiores & minores totius populi humani, eorunc Christo incorporantur. Quod pariter significatum est in figura Petri, qui vidit in vase v̄se eo quadrupedia, & serpentiā, & volatilia. Cui dicitur, occide, & comede.
- Acto. 10** V § Magno deniq; gaudio reficient electi de conuersione Iudæorum, & omnium gentiū, quorū vocem Iohannes audiuit, sicut citharædoꝝ citharizantium in citharis suis, & cantabāt quasi canticum nouum. Erant quoq; cantātes canticum Moyſi, id est, veteris testamenti, & canticum agni, id est, noui testamenti, quoniam omnes gentes venient, & adorabunt in conspectu dei, & dicent: Quoniam regnauit dominus deus noster omnipotens, gaudeamus & exultemus, & demus gloriam ei, quia venerunt nuptiæ agni.
- Luca. 15** VI § Insuper tertius vniuersi mūdi status erit quietis temporalis & figura paradisi cœlestis, & gloriæ sempiternæ. Concludet deniq; & consummabitur cum tertio aduentu Christi ad extremū iudiciū venturi, nec non cum tertia cœna, quæ erit beatitudo infinita, cœlestis ac æterna. Huius cœlestis cœnæ mēsa est crux Christi, vel potius deus pater suæ diuinæ bonitatis dulcedine, filius autē est verus cibus, cui beati incorporant, spiritus quoq; sanctus eiusdem cœnæ minister est. Ecce quā lautissimum cōuiuuium. Et quo saluator ait: Ego dispono vobis, sicut disposuit mihi pater meus regnū, vt edatis & bibatis super mensam meā in regno meo, & sedeat̄ super thronū iudicātes duodecim tribus Israel. Illa est cœna magna quam fecit quidam homo vt pote Iesus Christus. Et est vltima electoꝝ refectio, ad quam multos vocauit deus omnipotens, qui omnes vult saluos fieri, sed pro dolor pauci sunt electi, quoniam nemo illoꝝ (qui vocati se excusant, id est nō obsequuntur) eandem gustabunt cœnam.
- Apo. 14** VII § Porro in huiusmodi tertio statu diabolus ligabit̄, vt ecclesiaborum per Gog, & suū regem diabolū iteꝝ solutū, quo fiet ecclesiæ temporalis molestatio, tamē eidem efficax nocumētū non inculcabit. Nam saluator inquit: Venit em̄ princeps mūdi huius, sed in me nō habet quicquā. De ipso igitur Gog quædam scripto modo discutiamus.
- Apo. 19** VIII § De Gog, & de decem tribubus Israel. **Cap. LXVIII.**
- Methodius** S Criptura multiphariam loquitur de inclusione quorundam hominum crudelium, Methodius in primis reuelat, quomodo ad Alexandri magni obsecrationem deus in vberibus Aquilonis, hoc est, in montibus Caspijs, conclusit Gog, & Magog vnā cum alijs vigintiduobus regibus ac gentibus, Quod aliqui de Turcis intelligere volunt. Esdras quoque describit, decem tribus Israel esse inclusas, vt statim dicam.
- 4. Esd. 13** I § Gog vero cū suis gentibus in nouissimis tēporibus, videlicet post tēp̄a Antichristi, exiet in terram Israel, prout dñs in Ezechiele inquit: In illa die ascendet indignatio mea in furore meo, & in zelo meo. In igne iræ meæ locutus sum, quia in illa die erit commotio magna sup̄ terram Israel, id est, Christianoꝝ. Et paulo post: Ecce ego ad te Gog principem: In nouissimis annoꝝ venies ad terrā s. Israel ascendēs aut̄ quasi tempestas venies & quasi nubes, vt operias terram tuā & omnia agmina tua & populi multi tecum, venies ad quiescētēs habitātesq; securo, in nouissimis diebus eris, & adducam te super terrā meam. Tu ergo ille es, de quo locutus sum in diebus antiquis in manu prophetaꝝ Israel, qui prophetauerūt in diebus illoꝝ tēporū vt adducerem te super eos. Et infra: Hæc dicit dñs: Ecce ego sup̄ te Gog principem capitis Mofoch & Thubal, & circūagam te, & educam te, & ascēdere te faciā de lateribus Aquilonis, & adducam te super montes Israel. Similiter & tyrannus proxime futurus veniet ab Aquilone.
- Ezech. 38** II § Tertium itaq; & vltimū v̄z ecclesiæ post Antichristum veniet cito, durante adhuc cauda sexti status, persecutio em̄ Gog & alioꝝ tyrannoꝝ suorum (tamē si fiat concurrente septimo ecclesiæ statu) ascribit̄ tamē sexto statui, quia dicitur: In septima nō tanget te malum. Nam sicut synagoga in cauda primi status mundi, & veteris testamenti ac post primū dñi aduentū, tēp̄e noui testamenti, vltimam

j. eo. §. 6
j. c. 69. §. 8
j. c. 69. §. 11
j. c. 66. i. pri.
& j. c. 69. §. 5
j. c. 69. §. 4
j. ca. 69. in fin
j. c. 69. §. 1
j. ca. 57. §. 3
j. c. 33. §. 10.
j. c. 17. §. 21.
& j. c. 69. §. 7
j. c. 66. §. 12
& j. c. 68. §. 3
& j. c. 66. §. 2.
j. eo. §. 5.
j. c. 49. i. pri.
j. eo. §. 10.
j. c. 62. §. 16
& j. eo. §. 14
j. c. 58. §. 5.
j. eo. §. 5
j. c. 41. §. 1
j. c. 63. §. 4.
j. eo. §. 6
j. c. 55. §. 12
j. c. 66. §. 3